

SJÚKRAHÚS

TRÝ SJÚKRAHÚS EITT HEILSUVERK

Í heilsunýskipanaruppskotinum hjá Karsten Hansen, heilumálaráðharra, stendur sera lítið um sjúkrahúsini, men góðskustýring og fráboðanarskylda í sambandi við feilviðgerð er ein nýskapan

Ingolf S. Olsen

Tá Karsten Hansen, heilsu- málaráðharri, tíðliga í hesum mánaðinum legði sítt upplegg til aðalorðaskifti um eina heilsunýskipan fram í Løgtinginum, skaraðu sjúkrahúsini fram úr í frágreiðingini. Ikki tí tey fyltu so nógv, men tvørturímóti tí tey næstan ikki vórðu nevnd. Sostatt stendur ikki eitt

orð um, hvussu landsstýris- maðurin ítøkiliga ímyndar sær uppgávubýtið millu sjúkrahúsini.

Í staðin snýr heilsuný- skipanaruppskotið seg mest um fyrirbygging úti í nær- økjunum, fyri at so fá sum gjørligt yvirhøvur skulu fáa tórv á sjúkrahúsviðgerð.

Men landsstýrismaðurin ger tó púra greitt, at hann ongar ætlanir hevur um

nakað sum líkist eini saman- legging av teimum trimum sjúkrahúsum.

- Viðgerð og fyrbygging skal verða so tætt at borgar- unum sum gjørligt. Tí skulu vit framhaldandi hava trý sjúkrahús, men endamálið við heilsunýskipanini er hin- vegin, at vit skulu hava eitt heilsuverk, greiðir Karsten Hansen frá.

Týdningamesta fyri ikki

at siga einasta nýskipanin í sjálvum sjúkrahúsverkinum er, at ein góðskutryggingar- skipan skal setast í verk, og at óætlaðar hendingar, eitt nú skeiv medisineriing ella feilviðgerðir, skulu fráboðast.

- Hetta hevur leingi verið galdandi í grannalondunum, men ikki í Føroyum. Tað kann tykjast løgið, tí tú kanst ikki taka eina hýsu í land uttan so, at virkið hevur allar

møguligar góðskugóðkenn- ingar, meðan ongi krøv hava verið til góðskuna, tá fólk verða viðgjørd. Fráboðanar- skyldan hevur sjálvsagt til endamáls at fyrirbyggja, at somu feilir henda aftur, men samstundis fer hon at gera tað lættari hjá sjúklingum og avvarandi at seta seg ígjøg- num í teimum førum, tá feilir eiga at føra til endurgjald, sigur Karsten Hansen.

– Vit skulu hava trý sjúkrahús, men bara eitt heilsuverk, sigur Karsten Hansen, heilumálaráðharri

Tað skal vera stutt til sjúkrahúsið

Jákup Petersen, yvirlækni í Klaksvík, er samdur við Tummasi í Garði í, at ongi læknafaklig grundgeving er fyri fleiri sjúkrahúsum í Føroyum, men fyri hann er tað nærleikareglan, stutti teinurin millum sjúkling og sjúkrahús, ið er avgerandi. Tí skulu vit framhaldandi hava trý sjálvstøðug sjúkrahús, heldur hann

Ingolf S. Olsen

Jákup Petersen, ortopedur og kirkurgiskur yvirlækni á Klaksvíkar Sjúkrahúsi, er sannførdur um, at vit framhaldandi skulu hava trý fult tilbúgvín, sjálv- støðug sjúkrahús í Føroy- um. Kortini er hann púra samdur við Tummasi í Garði, narkosuyvirlækna og fyrrverandi læknastjóra á Landssjúkrahúsinum, í, at ongar beinleiðis læknafak- ligar grundgevingar eru fyri trimum sjúkrahúsum.

“Nei, tað høvdu neyvan doyð fleiri fólk, um vit stong- du í Klaksvík og á Tvøroyri, tí talið á sjúkrahúsum hevur lítla effekt á heilsuna sum so. Men nærleikareglan hevur eins nógv at siga her. At tað er stutt til sjúkra- húsið gevur fólkinum eina kenslu av tryggleika, og hon

er sanniliga týdningarmikil at hava. Tað er ikki uttan orsök, at tað eru 27 sjúkra- hús í Íslandi, eitt fyri hvørji 12.000 fólk, og umleið 500 í Finnlandi, eitt fyri hvørji 10.000 fólk. Í Føroyum hava vit eitt fyri hvørji 18.000 fólk”, staðfestir Jákup Petersen í telefonini úr Svøríki.

Øll eru ov smá

Hann hevur ofta verið í andglettinum fyri sínar serstøður í læknafakligum spurningum, og tá tað snýr seg um heilsuverkið í síni heild. Og tó at hann tekur undir við, at ongi læknafaklig argument eru fyri fleiri sjúkrahúsum í Føroyum, so tekur hann als ikki undir við grundgevingunum hjá Tummasi í Garði fyri at legg- ja sjúkrahúsini undir eina leiðslu og miðsavna lækna- ligu førleikarnar í Havn.

“Tað er at villeiða seg sjálvan og onnur at láta sum um, at Landssjúkrahúsið er stórt og er ført fyri at virka á einum hægri støði enn sjúkrahúsini í Klaksvík og í Suðuroy. Sannleikin er, at um føyroysku sjúkrahúsini lógu í Danmark, so vórðu tey øll stongd. Sjúklingagrundar- lagið er einfalt ov lítið til, at nakað av hesum sjúkrahúsu- num kunnu lúka krøvini til dygd og royndir, sum verða sett sjúkrahúsum í teimum størru grannalondunum, og eitt fólka- grundarlag á umleið 50.000 verðir ongantið nóg mikið til einsamalt at kvalifi- sera nakran yvirlækna”, sigur Jákup Peter- sen.

Tískil ger tað hvørki frá ella til við atlit til viðgerðar- títtleikin hjá hvørjum ein- støkum skurðlækna, um tað eru trý ella eitt sjúkrahús í Føroyum, og tí verður hesin

trupulleikin heldur ikki loystur við at steingja tey smáu sjúkrahúsini ella mið- savna sergreinarnar í Havn, heldur hann.

“Tað ger ongan mun í hesum hópnum, og tí er tað avgerandi, at føyroyskir skurðlæknar leita sær vitan og royndir á sjúkrahúsum uttanlands”, sigur Jákup Petersen.

Eitt mark skal vera

Og tað er eisini júst tí, at hann í lötuni er í Svøríki. Har arbeidir hann á Sunder- by Sjukhus í Luleå. Hetta sjúkrahúsið hevur eitt fólka- grundarlag á umleið 250.000, og Jákup Petersen arbeidir sum ortopediskur skurðlæk- ni har fleiri ferðir um árið.

“Men sjálvt um tað ber væl til at fáa summi skurð- viðgerðarøki, eitt nú ortoped- iskar skurðviðgerðir, at virka

væl í Føroyum á henda hátt, so skulu vit vita, at tað eru mörk fyri, hvat vit eru før fyri við so lítum fólka- grundarlagi. Tí eiga vit als ikki at fara undir viðgerðir, sum verða miðsavnaðar aðra staðir. Eitt nú vísa royndir, at nógv fleiri yvirliva krabbameinsviðgerð, har hon er miðsavnað. Úrsltið í Føroyum liggur á hesum økinum niðanfyrir úrslitið í øðrum norðurlondum. So tá vit átaka okkum slíkar við- gerðir, hava vit skyldu at upp- lýsa sjúklingunum um betri viðgerðir aðrastaðir”, sigur Jákup Petersen og leggur afturat:

“Hetta er eitt viðkvæmt evni at koma inn á, men onk- ur má steðga hesum ella í øllum førum upplýsa um veruleikan, og tað geri eg.”

Egnar dagsskráir

Jákup Petersen heldur, at tað

fyrir politiska myndugleikan eigur at vera avgerandi at fáa óhefta ráðgeving um, hvussu okkara sjúkrahúsverk skal síggja út – við støði í verandi sjúkrahúslóg, ið sigur, at vit skulu hava trý sjúkrahús.

“Vit eiga at vænta okkum, at tað er ein politiskur vilji til, at tað sum kann gerast dygdargott í Føroyum, verð- ur gjørt í Føroyum. Men tað nyttar onki at spyrja ein føyroyskan yvirlækna um hesi viðurskiftini, tí teir hava altíð eina persónliga dagsskrá upp í – tað havi eg sjálvsagt eisini – og vilja verja sínar borgir. Tí mugu onnur eygu hyggja at hesum”, sigur Jákup Petersen.

Tá talan er um dupult- funksjónir, heldur hann, at trupulleikarnir ofta tykjast konstrueraðir fyri at stuðla undir ávísar dagsskráir.

“Summar dupultfunk-